

Előfizetési díj

Vidékre postán vagy helyben házhoz
hordva:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra	1 „

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő
napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Hirdetési díjak:

Összör hasábozott garmond sor 6 kr. ára
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb
és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is
nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22), Haasen
stein et Vogler
Wien
Wallfischgasse nr. 10.

Nyilvántári cikkeik

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás:

Belső-farkasutca 76. szám, hová a lap szellemi részét illető
közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések
küldendők.

Kolozsvár, 1873. január 21.

A kolozsvári színház.

I.

(B.) Mikor még a nagy Magyarországon a magyar színészet mostoha gyermeke volt a nemzetnek: akkor már tetemes pártolásban részesült az a kis Erdélyben. Mikor még comediasoknak nevezték a színészeket s a társadalom legtöbb rétegeiből ki voltak zárva: Erdélyben már akkor megnyiták a magasabb körök ajtai is a tekintélyesebb művészek és művésznők előtt. Mikor még szóba sem hozott a magyarországi országgyűléseken a magyar színészet ügye; akkor már mint országos ügy felett tanácskoztak arról az erdélyi országgyűlés. Mikor még sehol sem volt állandó lakása a magyar drámai művészetnek, akkor épült a legelső magyar színház Kolozsvárt s magát a színművészet ügyét is melegen karolta fel erkölcsi és anyagi támogatásban részesítette, nemcsak a társadalom minden rétege, az országgyűlések, de magok a kormányok is, egész addig, míg a bécsi germanisatorok kaptak uralomra, kiknek természetesen ezen intézet is szálka volt szemükben, mint olyan, mely a magyar nemzet szellemi fejlődésének egyik emelttyije.

Azonban a gr. Mikó Imre vezetése alatt levő országos színházi választmány ezen válságos korszakban is örökös színházunk ügyei felett s különösen gr. Mikó Imre fáradhatatlan buzgalma s sikerült oly részvétet s áldozatkészséget ébreszteni ez intézet iránt, melynek segítségével szerencsésen túlélte színházunk a válságos korszakot s ma már a magyar drámai irodalom és művészet érdekében könnyű azt tovább fejleszteni.

Mi természetesebb, mint az, hogy miután a kolozsvári közönség a helybeli színházat úgy tekint, mint a magyar drámai színészet bölcsőjét s jól ismeri azon őseinktől örökölt tartozást, melylyel ezen nemzeti intézet iránt tartozik, nem is lehetett közömbös azon válsággal szemben, a midőn b. Huszár Sándor ur lemondása következtében már-már ott állott az ügy, hogy a kolozsvári színház az 1873/4 színi évre újra vállalkozó kezébe jusson.

Azonban a mint előre remélhettük, az intendans ur átlátva a bonyodalmat, melyet lemondása okvetetlen előidézet, engedett a közkívánságnak s a nem csekély fáradsággal, de rendesen annál kevesebb méltánnyal járó intendansságot újból ellátta.

Színházunk tehát — ezuttal legalább — egy évre házi kezelés alatt marad és pedig a b. Huszár Sándor vezetése alatt, s a munkában közreműködő László József és Lugosi József mind oly személyek, kiknek kezébe nyugodtan tehettle a választmány a színház vezetését az 1873/4 színházi évre.

Azonban a lefolyt válságos napokra visszaemlékezve s a történetekből okulva, a választmányak

nem szabad összedugott kézzel várni be az 1873/4 színi év végét és az 1874/5 kezdetét, mert ha ezt teszi, könnyen ismétlődhetnek a lefolytéhoz hasonló válságok, már pedig azok rendszerint személyes aspirációknak, protectióknak, sőt nem ritkán a nyereszkedésre törekvő vállalkozók eselszövényeinek nyitják a kaput.

Mik lennének e részben a tisztelt választmány legsürgősb teendői, arról közelebbről.

A nantesi edictum felfüggesztése.

Lapunk egy román. katolicus barátjától veszünk a következő sorokat:

Tisztelt szerkesztő ur!

B. Bornemisza János ö. exellentiajánál tegnap délelőtt mintegy 40 nyilthomlokú katolicus gyűlést tartott a „Kolozsvári Közlöny“ katolicus napilap fenntartása és segélyezése érdekében. Sándor János, a „K. Közlöny“ szerkesztője előadta, hogy a katolicusok határozata folytán megnagyobbította ugyan most négy havi lapját, azonban az előfizetők minden öröklődés dacára is, nagyon gyérén jelentkeznek, mert mostanig csak 350-re szaporodtak (vagy apadtak) a deficit pedig már e hó alatt 1700 frtra rug. Finálly Henrik kinyilatkoztatta, hogy ő az oppositio terén áll e tekintetben, de minthogy egy szűkebbkörű gyűlés a kath. érdekek támogatására e lapot már elfogadta s ugyiszólva költségbe verte a hivatást: jónak látna egy bizottságot kiküldeni a felett tanácskoznodó, mely uton lehetne a deficitet pótolni, vagyis fedezni, ezenkívül egy határozott program készítésére, hogy mily irányt kövessen a lap jövőre? A gyűlés általában a lap további fenntartása mellett nyilatkozott, — miután a „Kelet“ tisztán reformatus lap — addig is míg a májusban összeülőendő cath. congressus a lap sorsa felett határozna.

Minta felekezetiég által magát le nem lánczolt lapot, ezekről kívántam a „Kelet“-et tisztelettel értesíteni. Fogadja a t. szerkesztő ur sat.

Kolozsvárt, 1873. jan. 20-án.

Egy jó akarója.

Ehez nincs mit tennünk. Mennyire reformatus lap a „Kelet“: t. olvasóink tudják legjobban, — de azt nem tudják, hogy állandólag alkalmazott t. munkatársaink közt van két reformatus, három r. katolicus, egy unitárius, egy görög hitű és egy Mózes-hitű. Bizony ezekről félhet is a katolicus status!

Szerk.

A budgetvita kezdete.

Pest, január 18.

(A.) Magyar budgetvita eddig oly figyelemreméltó előzmények, oly hatalmas készül-

dések közt még meg nem indult, mint az, mely a képviselőházban ma kezdetét vette. A pártok jó idő óta készülnek a nagy ütközetre, mely a következő hetekben a szószerben kivitatni fog; jobb és baloldal egyaránt nagy tömegekben készül megjelenni a szó csata-mezőjén s élénkség, változatosság, de fájdalom, egyszerűsmdn szenvedélyesség tekintetében a jövő napok rendkívüliekké ígérkeznek lenni. A Deák-párt legjobb erőit küldi a tribuna; oly férfiak, kik évek óta hallgatni szoktak, ma jelentőségteljes szavukat fogják emelni a végből, hogy a kormányt, melyet bizalmuk alkotott, védelmezzék; hogy a pénzügyi helyzetet tapasztalataik és széles tudományuk világával tisztázzák s indokolt véleményt mondjanak azon eszközökről, melyek segélyével a helyzet pillanatnyi calamitásai eltávolíthatók s a magyar államháztartásban a rend és az egyensúly a kiadások s a bevételek közt visszaállítható.

A mily érdekes és mindenre tanúságos lesz a Deák-párt vezértagjainak részvétele a vitákban, oly szenvedélyessé készül válni, az ellenzék föllépése. Meglehet, hogy tőle is hallunk okos és tanúságos dolgokat; de ez még kétséges, míg az iránt minden bizonytalanság már ma is eloszlott, hogy támadásai szenvedélyesség tekintetében minden eddigi tetteit túl fogják haladni. Pedig ha valahol, akkor éppen pénzügyi kérdéseknél szükséges a hidegvér és a lelki nyugalom; a ki nem az elfogulatlan, józan komolyság fáklja-fényénél vizsgálja a finansziális helyzetet, az vele soha megismerkedni nem fog, az nem fog a bajok okára, még kevésbé a biztos orvoslás eszközeire találni. Előbbi budgettárgyalásaink is elég heves alakot öltöttek, de épen azért vajmi kevés bölcseséget hoztak napvilágra, vajmi kevésé ismertették meg velünk pénzügyi helyzetünket.

A hosszú vita tehát mindenesetre élénké ígérkezik lenni; de már bevezetése, előzményei is fölötte figyelemreméltó mozzanatokat mutatnak s a Deák-párt tegnapelőtti conferentiájának nagy hatást keltett eseményei, melyek ma este folytatásra találnak, költessügünké teszik, hogy oly dolgokról, melyekről sokkal szívesebben hallgattunk volna, értesítsük olvasóinkat. Lónyay grófnak fölötte kétértelmű s a meggondolatlanúság minden jellemvonását magán viselő legutóbbi szereplését értjük. Ez furcsa történet s a multa való rövid visszapillantás nélkül meg sem érthető. Midőn Lónyay gróf magyar miniszterelnökké kineveztetett, nem volt erkölcsi bátorsága kijelenteni azt, hogy ő csak oly kabinethoz léphet be, melyet maga alapított s mely minden tekintetben az ő bizalmas embereiből

áll. A gróf ezt nem merte kijelenteni, hanem elfogadta az elnökséget oly cabinetben, melyet előde alkotott s ő örökségképen átvállalt. Így kezdetből fogva volt a kormány feje s annak tagjai közt ha nem is nézeteltérés, de a bizalmatlanságnak némi nyoma, melyet Lónyay gróf következtelen, mindenbe avatkozni akaró, néhol a Deák-párt akaratával és meggyőződésével is ellenkező eljárása a múlt év november havában a végletekig vitt annyira, hogy a miniszterek különösen Kerkapoly, kit a bankügyben a leghibásabb utra terelt, kijelentették, hogy Lónyayval többé szolgálni nem akarnak. A dolog az uralkodó s pártunk vezére foruma elé került s mindkettőnek bölcsesége Lónyay ellen a minisztereknek adott igazat.

Ez a múlt év december első napjain lefolyt miniszterválság oka, mely tudvalevőleg Lónyay Menyhért gróf visszalépésével nyerte befejezését. Azóta a gróf egyszerű képviselő; de politikai szereplése olyan alakot öltött, melyet a bosszu sugall s mely egyenesen a kormány és a Deák-párt tekintélyének csorbitására irányul, Lónyay Menyhért gróf nem annyira elv- mint inkább érkéltársáival önálló fractiót alakított, mely egyelőre a Deák-párt határában belül mozog ugyan, de melynek tervei iránt a Deák-párt határozott bizalmatlansággal viseltetik. Ezen Lónyay fractió, mely azonban összesen 20 — 22 tagból, hetek óta önálló titkos tanácskozásokat tart, külön hírlapi organummal bír s a tegnapielőtti deákparti értekezleten előadott terveivel kimutatta, hogy egészen haszontalan indokokból a Szláv-kormány állását megnehezíteni, különösen pedig Kerkapolyt lehetetlenné tenni törekszik. Ez fölötte sajnos jelenség lenne, ha Lónyay ur és társai céljuk elérésére oly eszközöket nem választanak, melyek messze túllépik a neveltségesség határait s csak arra vezethetnek, hogy a gróf finansziális tehetségeibe vetett hitünket alapjaiban megsemmisítsék.

Lónyay gróf separatum votumot ad be az 1873-ki költségvetés ellen, megtámadja, mert rosznak találja azt, Ebben semmi különös sincs, de igen sajátságos, hogy a gr. ma ugyan azt a budgetet mondja rosznak és támadja meg melyet öt hó előtti maga készített, mely tényleg ma is az ő neve aláírását viseli s melyért elvileg ma is ő felelős. Ha a költségvetés csakugyan hibás elvek, rosz gazdálkodás alapján készült, ki az oka mindennek? Nem e Lónyay gróf maga, kinek sokkal inkább lehetett és sokkal inkább állt volna kötelességében a bajokat akkor orvosolni, midőn még minis-

„KELET“ TÁRCZÁJA.

Mártha és Mária.

Regény.

Irtá Aubray M.

IV.

(Folytatás.)

— Nem akarnám megsérteni, mondá, és még is egész nyíltsággal szeretnék beszélni kegyeddél.

— Oh kisasszony, ne féljen az igazságot megmondani; bár mily keserű legyen is az, el tudom szivelní, oly kiméletlenül bántak velem mindig!

— Jól van tehát, tudja meg tisztán mit mondt nekünk Presle ur.

— Ezek saját szavai: Van a vermonti kastélyban egy szegény árva, szomorú és szerencsétlen, ki elvonultan magányban növekedik. Nagypapja s De-never asszony igen busulnak, látva őt, mint engedő magát szomorú hajlamainak, de elannyira elfoglalják őket a gondok és bajok, hogy kénytelenségből, elhanyagolják nevelését ez érdekes gyermeknek. . . .

Senki nem korlátozza, keletkező szenvedélyeit senki nem ad irányt véleményének, eszméinek, hajlamainak. Jól kormányozva kitűnő lehetne belőle, míg így félni lehet, nehogy. . . .

— Nagyon rosz legyen, nemde? Miért nem fejező be kegyed?

— És midőn Ernest ur így beszélt rólam, kegyed megsajnálta ugy-e?

Nem kisasszony, nem számalom volt az, mit értek, hanem meleg rokonszenv, és így szólék Iressol urhoz: szeretném megismerni e szerencsétlen kis leányt. . . . Ezen kifejezéssel éltem, mert úgy képzeltem, hogy kegyed még egészen gyermek.

— Azt is kellett hinnie, miután tudósításait a Presle ur beszédéből merítette, mondám kissé sértett hangon. Meglepetve nézett reám, s azután komoly szelid hangján folytata.

— Keresztatyámhoz fordulék tehát s mondán neki: Mennyire óhajtanám ismerni e szegény fiatal leányt! Ugy érzem, tán hasznára tudnék lenni.

A szerencsétlenség s nehéz megpróbáltatások élet-tapasztalatot szereztek nekem, s oly jól megfogom érteni e félénk szívet, mely mindig magába zárkózik, saját erejére van hagyatva, s nem mer bizalommal lenni s buját más keblébe önteni! Többet mondani nem volt szükség, Iressol ur rendkívül jó indulatú, helyeselte, pártolta nézetemet s módot szolgáltatott kegyeddél, megismerkednem.

— De hát azon per?

— A per még hasznunkra volt, miután derék kereszt-atyám elég gazdag arra, hogy gondolkodás nélkül megtegyen egy ily nemű kis áldozatot. Különben is kegyedék akarátján kívül igen nagy szolgálatot tett neki, mert nincs kellemetlenebb dolog mint a perlekedés. S aztán az igazat megvallva, Iressol ur ép úgy nézte az én érdekemet mint a kegyedét, s gondoltam, vigaszt fogok találni e barátságban.

(Folyt. köv.)

Oroszország Péter czár alatt.

□ A történelem I. Péter czárnak, a „maj Oroszország alkotójának“ is megadta a „nagy“ mellék-

nevet. Pedig ezen uralkodó, minden szervező tehetség dacára is, nagyon kis ember volt. Legjobban kitűnik ez azon egykori feljegyzésekből, melyeket egy kortársa, B. C. K. erodt, 1721-ben porosz követ-ségi titkár az orosz udvarnál, hagyott főnö szá-munkra.)*

Azon kérdéssel kezdi Bockerodt feljegyzéseit, hogy vajon „a régi oroszok csakugyan oly vadak és állatiasak voltak-e, a minőknek ki vannak kiáltva?“ Ő némi fenntartással igenli e kérdést, s az okot a tatár-uralomnak az orosz erkölcsökre gyakorolt rosz befolyásában találja fel. Az oroszok vallásában Péter kétségkívül tett némi „hasznos változtatást“, melyek közül az volt a legjelentékenyebb, hogy a moszkvai patriarcha méltóságát eltörölte, s magát jelenté ki az egyház fejének. Az utolsó patriarcha, Hadnau egész nyugodtan nézte el, miként zárja Péter kolostorba saját testvérét, Zsófiát, hogyan kizsátozza s öleti meg a szabadabb gondolkodású papokat, miként fosztja meg — a Narvánál elvesztett ágyuk kárpótlásául — a templomokat harangjaiktól s hogyan sérti meg minden tartózkodás nélkül az egyházi törvények egész halmazát. Az orosz Talitzkói egy rőpiratában mindezekért „Antikrisztusnak“ nevezé el a czárt. S Péter őt halálra kizsátozta.

— És a történelem őt mégis „nagy“-nak nevezi! Pedig sokkal több joggal megilletné őt a „kegyetlen“ cím Midőn bécsi látogatása alatt a szlétiztek ellene fellázadtak, Péter nemcsak szigorúan bünteté őket, hanem egész vérfürdőt rendezett szerencsétlen áldozataiból. „Hogy mily nagy lehetett — ugymond Bockerodt — a kivégzett szlétiztek száma, — kitűnik

*) V. 6. „Russland unter Peter dem Grossen. Nach der handschriftlichen Berichten Bokerodt's etc. von Ernst Herrmann. Leipzig, Duncker. 1872.

onnan, miszerint nemcsak a Moszkvát környező három fal mindenik lőrésén egy gerenda volt kidugva, melyen 3 — 4 szlétiz függött, hanem a nagy piac is be volt vonva gerendákkal, melyekre a halálra ítélt lázadók sorban letelepedtek, hogy a czár fejüket saját-kezüleg elvágthassa“. A nemes bojárokat nemcsak „a leggyalázatosabban“ szokta minden alkalommal bántalmazni, hanem egész gyönyörűt lelte abban, ha kedvenceit (elcsapott czukraszok, desztált külföldi katonák, megbukott kereskedőségek stb.) velük sértő tréfákat követtek el. A beteges öreg bojárokat is arra kényszeríté, hogy hagyják el a lakályos Moszkvát és Pétervárra moszáraiba költözenek. Pedig csakis az orosz nemességnek köszönheté Péter azt, hogy testvére, Zsófia, nem zárható őt kolostorba s nem csinálhatott belőle szerzetest.

Azon szeszélye, hogy nejeinek megörökítése céljából egy új várost építtessen, kétszáz ezer emberéletbe került. Halálakor elnéptelenedve hagyta vissza Oroszországot. Béke és háború idején egyenlő szenvedélylyel folytatott gyilkolásai, Szibéria, Pétervár s a többi erődök, kikötők és csatornák építése több embert pusztított el, mint — századunknak összes európai háborúi. „A kényszer munkásoknak — ugymond a többször idéztük kútfő — harminczadik része sem tért vissza, mert az élelmészeti intézetek oly nyomoruságosak valának, hogy legtöbbben mielőtt rendeltetéssük helyét elérhették volna, éhen haltak meg.“ Az elszegényedett földművelők százezerenként menekültek a szomszéd Lithvánia- és Lengyelországba, hogy munkát és kenyeret kap-hassanak!

— És a történelem mindennek okozóját, I. Péter czárt mégis — „nagy“-nak nevezi. . . .

terelnök volt és a ki akkor (egész léleknyugalommal nevével fedezte azon állítólagos hiányokat, melyeket úgy látszik, csak ma vett észre, midőn már rég elkövette azokat, Lónyay ezen eljárása joggal sokféle gyanúsításra adott alkalmat s a közvélemény nehezen fogja őt többé komoly államférfinak tartani. Fellépésével nem a Deákpártnak ártott, hanem saját tekintélyének, mert nem a pártot támogatta meg, hanem saját magát; ma mint képviselő, ön maga desavonálta miniszterelnöki tevékenységét.

Hát még az eszközök, melyeket Lónyay ur pénzügyi helyzetünk javítására ajánl, minő jellemzők! Ő a rendes bevételek és kiadások közt az egyensúlyt minden áron vissza akarja állítani: ez elismerésre méltó törekvés. De hogyan érjünk célzt? Lónyay ezt is megmondja s azt akarja, hogy a rendes kiadások rovatából lehetőleg mindent a rendkívüli helyezzünk át, míg a rendes kiadások el nem érik a rendes bevételeket. Ez gyerekes kisegítő eszköz. Mert a rendkívüli kiadásokat éppen úgy az ország kénytelen fedezni, mint a rendesek: s mint Deák Ferencz tegnapelőtt mondá, olyan budgetnél, mely csak egy évi időre szavazzatik meg, a rendes és rendkívüli kiadások közötti különbség egészen lényegtelen, mert a meghatározott időre minden megszavazott kiadás egyszersmind rendes kiadás. Ilyen körülmények közt egy szóra alapítani egy egész pénzügyi rendszert, nagy meggon-dolatlanság. Lónyay ur pénzügyi terveit a Deákpárt tulajdonképpen csak ma este fogja megvitatni, de azon fogadtatás után, melyben első indítványa tegnapelőtt részesült, újabb terveinek egyszerű visszautasítása nem szenved kétséget. A kormány, mely a legjobban tudja minő intenciók sugallták a gróf föllépését s már kívánságai mennyire ellenkeznek miniszterelnök korában hirdetett és gyakorolt elveivel, a tervekről hallani sem akar, mert tudja, hogy nem segítenek az ország bajain, hanem ellenkezőleg szaporítanak azokat. Lónyai gróf azonban nem olyan ember, ki hallgatna az okos szóra, a mint ezt kormányelnök korában kimutatta s terveit a képviselőházban is ki fogja fejteni. Hogy az ellenzék minő állást fog e kalandos eszmékkel szemben elfoglalni, nem tudjuk, de annyi bizonyos, hogy a Deákpárt valamint a konferencián az a képviselőházban is egyszerűen elvetendi azokat s így Lónyay gróf első képviselői actiója teljesen megbukottnak tekinthető.

— Az 1873-ki költségvetés általános tárgyalására, a következő szónokok iratkoztak fel szombat délelőttig, s az itt megállapított sorrend szerint fognak beszélni. A jobboldal részéről: Gorove István, Zsedényi Ede, gr. Lónyay Menyhért, Pulszky Ferencz, Kautz Gyula, Prileszky Tádé, Fest Imre, Máriássy Béla, br. Kemény Gábor, Éber Nándor, Wahrmann Mór, Péchy Manó, gr. Somssich Pál.

Az ellenzék részéről: Helfy Ignác, Móricz Pál, Schwarcz Gyula, Csávolszky Lajos, Horn Ede, Horánszky Nándor, Nikolics Sándor, Várady Gábor, Nagy György, Beöthy Lajos, Borlea Zsigmond, Simonfy Kálmán, Csiky Sándor, Irányi Dániel, Ghy-czy Kálmán, Györfly Gyula, Dulovics Ernő, Németh Bertalan.

Széll Kálmán és Kerkapoly Károly pénzügyminiszter beszéde a képviselőház jan. 18-iki ülésén.

Széll Kálmán előadó (a ház feszült figyelemmel) Azon meggyőződést fejezi ki, hogy a jelenlegi költségvetési tárgyalás fontosságra, jelentőségre és eredményre nézve messze túl fogja haladni az ezelőtti költségvetési vitákat, nemcsak azért, mert ezen tárgyalás lesz hivatva az ország pénzügyi helyzetét minden oldalról megvilágítani, hanem azért, mert azon szellem, mely a házat határozataiban vezetni fogja, döntő befolyást fog gyakorolni az ország jövő finansialis politikájának megállapítására. Általános meggyőződést kíván constátálni, midőn azt állítja, hogy az ország belkérdései között ma égetőbb és fontosabb nincsen, mint az államháztartás rendezésének ügye; mint azon kérdés, hogy a törvényhozás arra iparkodjék, hogy egy biztos, határozott és rendszeres finansialis politika alapjai rakassanak le.

Ezen nagy munkának, szóló nézete szerint, két előfeltétele van: az első az, hogy az ország finansialis helyzete tisztán állítsassék elő, hogy az ország tudja, mik finansialis situációjának ugy árnyék-, mint fényoldalai. Ezzel karöltve jár a budget helyes berendezésének kérdése. A második előfeltétel az adó-reformok nagy munkájának megindítása. Ezen feltételek elsejét a jelenlegi tárgyalás lesz hivatva megoldani; mert szóló a költségvetési tárgyalásoknak legközvetlenebb, és valóban gyümölcsöző célját abban keresi, hogy az ország pénzügyi helyzetének megvilágításával az államháztartás legfontosabb kérdései felett tisztáztsanak a nézetek. Nemcsak abban keresi annak okát, hogy a jelenlegi költségvetési viták lesznek hivatva ezen kérdéseket szerencsésen megoldani, mert a há-

asztalán fekvő költségvetés nagy deficitte van terhelve, hanem a miben garantiáját találja annak, hogy ezen tárgyalások resultátumra fognak vezetni, abban áll, hogy meg van adva annak lehetősége, hogy a ház helyesen és alaposan ítélhet, mert ismeri az állami pénz ügyek kezelésének 4 évi eredményeit.

Tagadhatlanul nagy baj az, hogy az állami zárszámadások még törvényhozási vizsgálaton nem mentek keresztül.

Az 1867. évi kezelési kimutatások és az 1868-dik évi zárszámadások számtani megvizsgálás végett az 1870-hen felállított államszámvizsgálókhoz utasítottak. E számvizsgálók az 1870. év nyarán szentesített törvény alapján csak azon év végén szervezhette magát. E szervezés után működésének első és legnehezebb stadiumában pedig oly nagy kérdésekkel állott szemben, hogy még a legmegfeszítettebb szorgalom és legnagyobb munkásság mellett sem lehetett várni, hogy e feladatot azonnal megoldja. Revidálni kellett az 1867-dik évi kezelési kimutatásokat, és az 1868. és 69-dik évi zárszámadásokat s el kellett készíteni az 1871-ik zárszámadást. E negyedszeri feladat megoldása sok időbe került, úgy, hogy az államszámszék csak az 1871-dik év végén teljesíthetvén ezen feladatát, a miniszterium a számvizsgálók jelentését csak 1872. febr. hó 15 én terjesztette a ház elé. Ezen zárszámadások revisiója, az ülésszaknak csakhamar bekövetkezett bezárása folytán, nem történetelt meg; de legalább a ház előtt fekszenek, míg a tavalyi költségvetés tárgyalásánál még csak két évi zárszámadás állott a ház rendelkezésére, mert az 1870-diki csak február 15-én adatott be, s így annak adatai nem voltak értékesíthetők.

Szóló mindenekelőtt az 1873-ik évi költségvetést kívánja taglalni, s másod sorban vissza kíván tekinteni az eddigi kezelés eredményeire, és végül megkísérli ezekből tanúságot és következtetéseket vonni.

Az 1873. évi költségvetés a miniszterium által 32.163.000 frt deficitte lőn előterjesztve. Ezen deficitben a közös költségek nem voltak befoglalva, miután azok azon időben még nem voltak megállapítva. A közös költségvetésekkel együtt az 1873. évi költségvetés ugy, a mint a miniszterium által előterjesztett, 61.480 frtnyi deficitet mutat fel. Ezen hiányban azonban az 1872. évből fennmaradt és fel nem használt hitelmaradványok is foglaltatnak. A pénzügyi bizottság első feladatának tartotta, hogy a helyzetet tisztán előállíthassa, ezen hitelmaradványokat kiválasztani a 73. évi költségvetésből, mint a melybe, nézete szerint, ezek nem tartoztak.

Ezen hitelmaradványok tesznek, azon összeg leszámlításával, mely a gömöri kölcsön-záloglevelekből rendeltetett 1872-ben fedeztetni, 40.160.000 frtot. Ennek kiválasztása, szóló szerint nem azt jelenti, hogy hiány el van tüntetve, ez csak azt jelenti, hogy ezen hitelmaradványokat egész összegük erejéig, miután az azoknak nyújtott ideiglenes fedezet nem mutatkozott kielégítőnek, véglegesen kell fedezni. S ez képezte egyik okát annak, hogy a múlt évben megszavazott kölcsön szükségessé vált; a második ok volt az, hogy az állam függő tartozásai szintén végleges fedezést igényeltek. Ezen a múlt tartozásait képező összegek levonása után az 1873-ik évi költségvetés és annak hiánya, mint azt a pénzügyi bizottság megállapította, ugy áll, hogy az ország rendes kiadásai 197.703.000 forintot tesznek; a bevételek 191.342.000 frtra rúgnak; mutatkozik tehát 6.360.000 frt. deficit a rendes költségvetésben melyhez hozzávéve a már megkötött kölcsön azon kamatait, melyek az 1873. évet fogják terhelni, a rendes kiadások ez által 199 millióra rúgnak fel s így a hiány 8.360.000 frt.

A rendkívüli bevételek és a kiadások így állanak: a kiadások 42.895.000 forint; a bevételek: 12.048.000 forintot tesznek, mutatkozik tehát 30 millió hiány; és miután ezen hiányból a sorsolási alap által rendeltetik fedeztetni a dunaszabályozási költség és a margitszigeti álló hid 5.000.000 frttal a hiány 25 millióra olvad le ke-rekszámban. Az 1873-ik év összes hiánya tehát az új kölcsön 73-ra eső kamataival együtt 34.175.000 frtot tesz.

Szóló maga is elismeri, hogy komoly az ország pénzügyi helyzete, de e követendő helyes pénzügyi politikánktól függ az ország areá rótt terheket elviselhesse. Ugyancsak azért kéri fel a képviselőház tagjait, hogy a költségvetési vitában csakis az igazságot keresve, objective ítéljenek, vegye fontolóra a számokkal a tényeket, a mint ezt a pénzügyi bizottság is tette. Ajánlja a p. bizottság jelentését, s azzal kapcsolatban a költségvetést is elfogadása (Zajos éljenzs. Számos képviselő, köztök Deák Ferencz, Csengery az előadóhoz sietve, kezét szorítanak vele)

5 percnyi szünet után szót emel Kerkapoly Károly pénzügyminiszter alapos tájékozottság végett szükségesnek találja budgetnek mutatója a visszapiillantást, annyival inkább ezt ma midőn a mult s az ebből előállott jelent illetőleg a megdöbbentésnél többnek s majdnem megrendülésnek mondható érzet támadt a keblekben és egy bizonyos elfogultság és aggály nem tagadható el, a melyet általában pénzügyi állapotainkra gondolni mindenki magát mintegy kényszerülve érzi.

En is azt tartom — ugymond — lehetetlen a jelen csupán a mostani állapotot mutató számokból mereven és ridegen csak azokból megismerni. csak ha in genessi ismerjük, tehát a multból származtatjuk le azt, akkor tudjuk igazán felfogni és kellően megítélni. A pénzügyi bizottságnak pontosan összeállított jelentése szerint a rendes bevételek előirányzata 1868-ban — csak a milliókat mondom, a szá-zreket is jobbára elhagyva — 141 millió, 1869-ben 147 millió — 1870-ben ujra 147 millió, 1871. 162 millió, 1872-ben tehát majd 174 millió s végre a folyó évre 191 millió forint.

Feltűnik mindjárt, hogy míg különben az emelkedés szakadatlan és folytonos, addig 1869-től 1870-re ugyanazon szám mutatkozik mindig: 147 millió forint.

Ennek oka az, mit a t. előadó ur kiemelt hogy itt egy 8.200.000 forintnyi tétel elejtetett mint átfutó.

Ha ezt felvesszük és hozzáadjuk az előirányzott összeghez, akkor 156 millió forint fog előállni a 147 millió forint helyett. Tehát a bevételek előirányzata itt is meghozza azt, a mit rendesen megszokott hozni t. i. a brutto-budgetben vagy 8—9 millió forintot. A fokozódás: 1868-ról 1869-re 6—, 1869-ről 1870-re 9—, 1870-ről 1871-re 6—, 1871-ről 1872-re 15—, és most 17 millió forint. Ennek ellenében a kiadások előirányzata így változik: 1868-ban 144 millió frt. 1869-ben 152 millió; 1870-ben 162,— és ha azon 8 millió frtot itt is hozzáadják: 170,—, ugy hogy itt az emelkedés 13 millió forint tehát kétszer annyi, mint a bevételnél; 1871-ben 166,— 72-ben 180,—, és végre most 197 millió frt. Ha összemérjük a bevételeket az előirányzott kiadásokkal, mutatkozik: 1868-ra 2½, 1869-re 4 millió 600.000, 1870-re 14; 1871-re 4½, 1872-re 6 és 1873-ra — az új kölcsön — itt nincsen számba véve — 6 millió 300.000 frtnyi, tehát az első négy évre 26 millió 197 ezer frtnyi, mind az öt évre pedig több mint 38 millió forint hiány.

(Folyt. köv.)

Felső fehér megyefelirata az országgyűléshez a szászok 12 pontja ellen.

Mélyen tisztelt országos képviselőház! (Nagyméltóságú magyar királyi belügyminiszter ur)

A municipális törvénynek — a királyföld kivételével — országszerte lett életbeléptetése után a királyföld részére ugyanazon törvény 88 §-ában ideiglenesen fentartott igazgatásjogi különállásnak megszüntetése egyik tárgyat képezvén élénk obhajainknak, nem kis örömrökre szolgált e kérdés fölvetése a szász nemzeti egyetem legközelebbi ülésén.

De megvalljuk, a mily őszinte örömmel üdvözlünk e kérdés fölvetését, ép oly nagy visszatetszést szült annak olyatén megoldása, melyet az a hozandó királyföldi municipális törvény tartalmául szánt 12 pontban nyert; fájdalommal hallottuk, hogy a külön állás megszüntetésének kérdése egy új állás megteremtésével akar megoldatni, annyival veszélyesebbel, mivel új intézmény létre hosszú életre tart igényt; látjuk az egyenlőség helyett a kiváltságok által, reform helyett, a legvastagabb anakronizmus által inauguráltatni nem a haza fejlődésének, hanem az államegység megtámadásának vétkes szabadoságát.

Nem tagadjuk, e különállásnak meg volt jogsultsága a multban addig, míg ez bástyája vala a királyföldi polgári elem szabad igazgatás jogának a hűbér rendszer felől fenyegető veszély ellen, míg a polgárt szabadságnak a privilegiumok és immunitások vértje alá kellett rejtjenie védtelenségét: de ma a népképviselői rendszernek alkotmányunkba illesztése, s más szabad intézmények áldásai mellett még is a régi privilegiumok reminiscenciáiba elfogulva új külön állást követelni — hogy a legszelidebb kifejezéssel éljünk — több mint indokolatlan.

Kelletténél több tekintet van az eljárásban a multa, s kevesebb méltatás, a felfogása a jelennek; és mi ezt zokon vesszük szász atyánkfiaitól.

Mert bizony a szász atyánkfiai büszkén hivatkoznak régi jogaikra, ne feledjék, hogy a székegy nemzetnek, s Verbóczy politikai népének is voltak jogai, melyeknek ép ugy megvolt története, s talán dicsőbb, magasabb is a közhaza oltárára önkéntes lemondásban hozott áldozatnak és a jogosulatlanok halálkönyveinek története is lévén egy-szersmind.

A célzott különállás indokolatlansága mellett, ugy a hogy a 12 pontban kereszttől vive van, állam jogi szempontból is egészen elhibázott tan szüleménye.

Az önkormányzat két alapformája a község és kerületek mellett az egyetemnek mint harmadiknak melyben a királyföldi polgároknak az igazgatás teendőiben való részvétele valószínűsítéshez jutni akar, a királyföldi új municipális rendszerbe illesztése s ez által a központi kormányhatalom és az önkormányzat közé egy egészen fölösleges intézmény beekelésé lefelé a kerületek municipális önállásának praecjudikálván fölfelé magának állami functioikat igényelvén a lehető legveszélyesebb tan mind az államegység, mind a kerületek polgáraiak szabad igazgatásjoga szempontjából.

És hogy e tan veszélyességét nézve semmi kétségre ne adjon alkalmat, annak folyamánát már

a 12 pont anticipálni látszik a képviselő testek alkításának s a választási activ és passiv képesség szabályozásának az önkormányzati jogkörbe illeték-telen levonásában; mert a municipium igazi szakaratának érvényesülése, uralkodása, az ezen akarat s az állam igazgatás teendőit végajtó műszerek tényezőinek mivolta — ezeknek a polgárok szabad igazgatás joga s az államegység érdekében való biztosítása tekintetéből — nem lehetnek közömbös dolgok az államtörvényhozásra nézve.

Államtörvényhozási működést látszik előlegezni a 12 pont hangja és modora, melylyel kiméri a törvényhozás által a királyföld körülben igen tiszteletre méltó külön állásának sérelme nélkül át nem léphető határt. — Aggodalommal kérdehetők: mikor és mely privilegiummal lett a szász atyafiak külön állása, felül állás a törvényhozáson? mert az 1868 évi 43 t. cz. 10 § felfogása nem foglal ennyit magában; mi lessz e hangból és modorból, ha már kérésében is ily követelő?

De eltekintve e szempontoktól bérce hazánk három nemzetű s négy vallású története megtanított a különállásoknak a haza lakói testvéries egyetértését és békés fejlődését fenyegető veszélyeitől tartani: s mi valóban aggódnva tekintünk a jövőre, mely ezen vagy bár mely más különállás veszélyes következményeinek lehet tanuja.

Hol a biztosíték, hogy a tervezett külön állás felvonva a reactionarius és separat törekvéseknek zsilipjeit az anyagi küzdelmek árán örvendetes ténynyé vált unio consolidatiojának nem lesz é ártalmára.

Hol a biztosíték, azon veszély ellen, mely a királyföld nem szász ajku de többségben levő lakói egyenjogúságát a 12 pont azon nemleges oldaláról fenyegeti, mely a képviselőtestetek alakítását stb. az államtörvényhozás mellőzésével magának vindikálja. Valóban testvéries kötelességet vélünk teljesíteni, midőn szomszédban lakó testvéreink eme jól ismert aggodalmának itt kifejezést adunk.

Bizonyára hasztalan keresnők a biztosítékot szász atyánkfiai hazafiságában, mely imé! nem birt elég erővel a kérdéses 12 pontban nyilatkozó haza-ellenes politica érvényülését elnyomni: s elég akaratlanul egy oly municipális rendszert tervezni, mely tisztelve egyrészt az államegység jogait, más részlől a királyföldön lakó nem szász ajku testvéreiknek szabadságát és jogegyenlőségét, képes legyen hazánk többi intézményeinek organizmusába beilleszkedni.

Nem találván azt másutt a mélyen tisztelt képviselőháznak (a nagyméltóságú belügyminiszter urnak) statushűbességekben keresünk eme kifejezett aggodalmaink eltávolítására való biztosítékot, hazafias bizalommal és a megballgatás teljes reményével kérjük a mélyen tisztelt képviselőházat (a nagyméltóságú belügyminiszter urat), méltóztassék a királyföld emez ideiglenesen fentartott igazgatási különállását minél előbb megszüntető törvényt (törvényjavaslatot) alkotni s abban méltó aggodalmaink kellő figyelembe vétele mellett a szász atyafiak által formulázott különleges követelésektől eltekintve hazánk más részében már meghonosult szabad municipális intézmények érvényét az államegység és a népszabadság elődázhatlan követelményeképen a királyföld-re is kiterjeszteni.

Felsőfehérvármegye bizottságának 1872. decz. 17-én tartott üléséből.

Külföldi szemle.

Az orosz csapatok, mint a „Daily Telegraph” Sz.-Pétervárról írják, vereséget szenvedtek Közép-Ásiában Morkosoff ezredes ugyanis azt a parancsot kapta, hogy oly előre nyomuljon, a mint csak lehet; azonban a chiwai chán csapatai az ő seregére rohantak nagy erővel és tömörked hadi zsákmányt ejtvén hatalmukba, az oroszokat a Kirgizpusztaságokig üzték, hol nagy dúlásokat vittek végbe. E kudarc hírére az orosz császári székvárosban haditanács tartatott, mely Gortsakoff hg. határozott ellenzéseére is, egy új, 12.000 főből álló expedíciót határozott Közép-Ásiába küldeni Kauffmann tbk. vezérlete alatt. Ez új hadtestnek hivatása volna Chiva várost megtámadva és elfoglalva — később az egész chiwai chánáságot meghódítani a többi, már ott levő orosz csapatok segítségével.

Közép-Ásiában az oroszokat mint a „Bassiret” török lap írja. — nagy veszély fenyegeti, miután Jakub chan Jarkeng uralkodója, ki hálaltólökkel erős és tüzéséggel ellátott 40.000 főnyi hadsereg élén áll, ez felszólítja az oroszokat, hogy Taskendet, Uliatát és Ak-Medzsidet azonnal elhagyják, különben fegyveres hatalommal fogja azonnal meghódítani. Hasonlóképen lépett fel a khokánd; khán is. E szerint a megtámadott chiwai khánnak kétigen erős szövetségese van.

A Bonaparte-család egy összeértekezletén alapítá meg az elhunyt excsászár temetési ceremóniájának részleleit. Így határozták el, hogy holtteste ugyanazon tábornagy egyenruhába öltöztessék, melyet életének legkinosabb de — szerintők — egyszersmind legemelkedettebb pillanatában viselt, t. i. Sedánnál. A holttestet Clary gróf, Rouher marquis de la Grange s még néhányan Napoleon legbensőbb hívei közül — segítették a halottas ztözetbe. Ezután kettős koporsóba helyezték a te-

temet. Olomból volt az egyik: a másik karmazsin bársonnyal bevont, fehér selyemmel díszített, oldalán e-felirattal: „III. Napoleon, a francziák császára, született Párisban, 1808, ápril 20-kán; meghalt Camden-Placeen, Chislehurstban jan. 9. 1873. — R. I. P. — Hogy a nézők jól kivessék arcvonásait, ma gasan feltámasztották a koporsó fejfélül való végét s hogy a halott egészen hasonlítson az életvirágában peczkes imperatorhoz: bajszát is hegyesre pöderték. Így aztán 10 évvel fiatalabbnak nézett ki.

A koporsóba fektetett Napoleon jobb kezének mutató ujjára saját, és kis ujjára I. Napoleon jegygyűrűje volt feltűzve. Clary gróf azt kérde Lulutól, hogy nem kíváná-e, mint nevezetes családi ereklyét, az utóbbit magához venni? mire a fiatal hg azt felel, hogy irtózik atyját kifosztani.

A holttestnek a camden-placei kápolnából a chislehursti Mária templomba történt átszállításakor a 8 ló által vont halottas kocsi nyitotta meg a menetet, a császári család élén a császári herceg követte, s utánok a temetésen jelen volt magasabb személyek sorakoztak. — A császárné nem vett részt a gyászmenetben; a család többi nőtagja pedig a menet elindulása előtt mentek át a templomba. A temetést a család megállapodása szerint Pietri volt rendőrőrnök rendezte.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 21. 1873.

— **Ö felsege** kaáli Nagy Elek miniszteri tanácsosnak sok évi bü és sikeres szolgálata iránt megelégedést fejezve ki, megengedte végleges nyugdíjazását.

— **Az igazságügyi** miniszter köszönetét nyilvánítja gr. Pálffy János pozsonyi főispánnak, ki 1500 frtnyi alapítványt tett a pozsonyi kir. törvényszék bírói körében letartóztatott evangélikus vallású rabok lelki oktatására.

— **A „kolozsvári kör“** táncvigalmára, mely bál iránt az idén, különösen nagy az érdeklődés, a meghívók már szétküldtek. — Ez estély a farsangi bálók közül mindenesetre a legnagyobb élvezetet fogja nyújtani.

A helybeli tanodák közül mint halljuk egye dül a polgári iskola az, melynek növendékei a tornázásban magokat nem gyakorolják. Ez ügy tárgyalását ajánljuk a városi képviselő testület figyelmébe.

— **„Nyilvános köszönet“** Stein János urnak Kolozsvárt. A Mocs vidéki olvasó egyesület közgyűlése, jegyzőkönyvének 6 ik pontja határozatánál fogva, alólról, tek. Stein János urnak még a múlt évben általa a Mocs vidéki olvasóegylet számára ajándékozott 34 frt. 70 kr. értékű jeles könyvekért ezen nyilvános köszönetet mond. Mocs jan. 18-án 1873. Dr. Winkler Frigyes, olv.-egylet igazgató.

— **A torna-esernök** fedele kettős deszkázattal ellátván, a tornázás holnap vagy holnapután újból kezdetét veendi.

— **A mocs-vidéki olvasó egyesület** folyó évi rendes közgyűlését folyó jan. hó 26-án d. e. Mocsban fogja megtartani. Az egyesület tagjai felkérésnek ezen közgyűlésre minél számosabban jelenni meg. 1873. jan. 19. Mózsa S. olv.-egyleti jegyző.

— **Neumann népének** társasága tegnap tartotta utolsó előadását a „Pannoniában.“ Az előadás megjelent emléklő Neumann jól tatált arcképeivel ajándékozta meg.

— **Maros Ludason** e hó 28-án s jövő hó 15-én a rom. cath. templom a közös iskola s a társalkodó javára zárkörű tánc vigalmat rendeznek.

— **A bécsi Ferencz József** vaspályagazgató-sága elhatározta a Bécsben mindinkább érezhető jégszükségen segített, hogy a vonalhoz közel eső cseh tavakból jeget szállítand Bécsbe. E vállalat oly széles mérvű kiterjedést öltött, hogy az első 8 nap alatt 40 ezer mássa jég szállított a nevezett pályán Bécsbe, s a szállítások külön vonaton most is folynak.

— **A háromszéki leány-árvaházra** igen szépen gyűlnek az adakozások. B. Szentkereszti Stefan-ne valódi buzgósággal fáradozik e szép vállalat sikerének elérésében. A nemes hölgy ujabban is egy festvényét ajándékozta az egyetnek, mely legközelebb kisorsolás alá kerül.

— **Kereskedelmi tanoda.** A brassói kereskedelmi nevelő- és tanintézet tulajdonosságának Spitzer Adolfnak, a vallás- és közoktatási miniszterium által egy nyilvános kereskedelmi közreptanoda felállítására engedtetett meg e napokban azon joggal, hogy államérvényes bizonyítványokat állíthat ki.

— **Perzsiában** Soongurban szept közepén földingás volt, melynek következtében 1500 ember vesztette életét.

— **A „Courier de France“** értesülése szerint, III. Napoleon végrendeletének egyik záradékában értéktárgyait mintegy 35—40 leghibebb barátjai között osztotta meg; különösen pedig Ronhernek arany kronométer óráját hagyományozta. Elhatározott, hogy a császárné és fia Chislehurstban maradjanak s hogy utóbbi nagy koruságát Angliában fogja bevárni.

— **Hantz Pál** ur M.-Ludáról, a következő sorok közlésére kért fel. „Kádár János, helybeli bíró ellen becses lapjának idei 13-ik számában, egy helytelen és némileg compromittáló közlemény jelent meg

a napirek között. Ha helyes és szép-e ez ilyen közlemény? itélje meg, miután most már saját alól kijött, maga a közlő. Részemről csupán tiltakozni kényteleníttem, azon több oldalról jövő feltevés ellen miutha annak szerzője én lennék, miután az efféle közleményekben soha sem kedvet, sem gyönyört nem találtam.“

— **A „Nemere“** egész tiszta jóvedelmet a Székely nemzet történetének megírására kitűzendő pályadíj javára ajánlja föl.

— **Az öreg Dumas** „Nagy szakács szótára“ közelebb jelent meg Párisban, a híres regényíró nagy konyhaismeretét tanúsítva.

— **Angyelits** püspök-helyettes szigorúan sujtattott. Ő ugyanis a jan. 18-iki epiphénia-ünnepélyen pontifikálván, — a nemzetiségi ügyben követett magatartása miatti indignációból, a vikarszeti körmenet alkalmával a hívek közül senki sem akarta a baldachint a Dunához vinni. Sokan ő miatta odahagyták a körmenetet, a városkapitány ennek folytán gyalázta a szerb kereskedőket. A kir. államügyész a szerb gymnasium igazgatójával szemben rendőri dolgokat vitt végbe.

— **A himlő** Zágrábban nagy mértékben uralkodik. E hó közepéig ott 372 egyén betegedett meg kik közül 55 meg is halt. A himlő Magyarország egy két vidékén is pusztít, mint Szatmárt, Máramarosban stb.

— **A kalpagot** ismét a csákóval cserélik föl a közös hadsereg huszárainál. A csákó könnyebb és kisebb lesz, mint azelőtt volt; a francia csákókhoz lesz hasonló.

— **Játék-barlangok.** Rendőri kimutatás szerint Bécsben a múlt évben 152 játékbarlangot fedeztek fel, s büntették meg tulajdonosaikat érzékeny pénzbírsággal.

— **Csodásműtét.** A „Str. B.“ írja: Nagy-feltűnést okozott közelebről egy orvosi műtét. Egy fiatal nő, elég szerencsétlen volt, néhány „napelött egy varrótűt egy rajtalevő kisdarab fonállal együtt elnyelni. Ez eset vigyázatlanság következménye volt, mert a nő egy kisebb munkája alkalmával az arra használandó tűt szájába vette, mely torkába csuszott és midőn kiakará venni, az ez által okozott mozgás folytán a tű az étcsőbe ment. Két napig kiindult a nő nem annyira testi fájdalmai, mint inkább kétségbeesése miatt. A tű már a gyomorba is átmént majd ezt elhagyva a belekbe jutott, midőn egy fiatal orvos egy nagyon sajátoságos műtét által az elnyelt tűt kényszeríté, hogy azon utat, melyet a testben lefelé tett, vissza ismegtette. A műtét esz-köze nem volt más, mint a delezesség ismert vonzereje. Az orvos egy erős delez segítségével, melyet a gyomor tájékára alkalmazott, a tűt a gyomorba hozta vissza, s innen fennebb-fennebb, egész az étcsőig. Ez utóbbiba aztán egy delezett kutaszt vezetett, melyre a tű rátapadt. A műtét kezdetétől alig múlt el két óra, midőn a tű a fonállal együtt napvilágra jött. A beteg, bár gyenge, úgy látszik mégis, hogy veszélyen kívül van, s már ígértet is tett volna, hogy soha többé tűt szájába nem veszen. Az orvos neve, Dr. Ehrmann. Humburgnak lehetne az egészet tartani, azonban a „Schw. Grenzpost“ egyik közelebbi száma közölve az esetet, így nyilatkozik róla: „Mi ez esetről közelebbi tudomást szerzeünk, s hozzácsatolhatjuk, hogy az operált egyén teljesen felgyógyult, s most teendőit végzi, Dr. Ehrmann orvosról, ki a műtétet végrehajtá, mondják, hogy az ottani orvosok közt a legfiatalabb.“

— **Barnum világhírű muzeuma** Uj-Yorkban a napokban a lángok martaléka lett. E muzeum egybeek között mintegy száz vadállatot is foglalt magában, melyek a tűz és hőség fokozódásával mindinkább borzasztó ordításban törtek ki s dühök retententes volt s rendkívüli erővel ugrándoztak vasrudjaira, így aztán senki sem mert közeledni feljőkö s mindnyáján ott veszték. Volt három elefánt is, két felnőtt nőstény és egy borjú, mely utóbbit anyja ormányával átfogta az ajtó nyíltával és sietve magával vitte; a harmadik elefánt nem akart mozdulni s ott veszett a tevékkel együtt, melyek térdre ereszkedve, nem voltak távozásra bírhatók. A majmok hasonlóan nem mozdultak s a lángok martalékaivá lettek. Borzasztó volt látni ez élve porrá égő vadállatokat s hallani azon nagy chorust, melyben az oroszlanok ordítása, a tigrisek mély morgása, a leopárdok éles üvöltése, a majmok vijjongása, a szarvasok és giraffok mokogása és más számtalan kétségbeesett hang ölekezett.

— **Florenzben** a napokban egy 80 éves francia nő huyn el, ki oly nyomorult életet folytatott, hogy mindenki koldusnak tartotta; halála után azonban minden szekrény Napoleon d'orokkal volt megtölve; sző cipői talpa alá is rejtett néhányat, úgy hogy valóban aranyon járt. Ez összeg évi jövedelméből halmozódott föl, melye, Franciaországból huzott, s melyet a nélkül hogy valamit kiadna belőle titokban gyűjtött föl. Így élt e nő látszólag a legnagyobb nyomorban napjában csak egy pár centimet adott ki, a misére eljár és kath. lelkesen s egy öreg franczián kívül senkivel sem társalgott. Csak midőn már a Trespiano nevű szegények temetőjében eltemette volt fedezték fel az aranyat még pedig körülbelül 600,000 frank értékben. A rendőrség most kutatja, hogy nem maradtak-e franciaországban örökösei?

TANÜGY.

— **Berlin városa** az új évre jelentékeny többletet szavazott meg közoktatási czélokra. A közreptanodai tanárok részére 76.000 tallér, a néptanítók számára azonban csak 19.800 tallér jutott ezen összegből s ez is csak új állomások szervezésére, míg a városi hivatalnokok fizetésének javítására 71,000 tallért ajánlottak fel. Ez is igen jellemző. A kinek van befolyása, az mindent kivivhat.

— **Az állat** mythologia adatait gyűjtötte össze két kötetben de Gubernatis florenzi tanár a azokat az újabb összehasonlító mythologia elveinek alapján akarja megmagyarázni. Műve nagy érdeket keltett.

— **Boccardo**, a híres olasz tudós, kinek nagy hatású művét Dunyov, ezredes hazánfa nyelvünkre fordítá, elhatározá, megtanulni a magyar nyelvet, hogy, művének magyar fordítását olvashassa. Intézkedett hogy neki nyelvtant és szótárt küldjenek. Dunyov „A föld és kereskedelem történetét“ Garibaldinak is megküldte magyar fordításban, ki sajnálkozik fejéze ki hogy nyelvünket nem bírja! De örül annak, hogy az olasz tudós műve magyarul megjelent.

— **Megjelent** Markovits J. „Gyorsírási tankönyvének“ első négy íve. E mű 7-ik kiadásban jelent meg, mely körülmény fölment annak bővebb ajánlásától. (A 6-ik kiadás, mely 3000 pldban nyomtatott, egy év alatt teljesen elfogyott), csupán azt jegyeztük meg hogy oly könnyű és vonzó módorban van szerkesztve, hogy abból bárki minden tanítói segély nélkül elsajátíthatja a gyors írást. Ára 1 frt. 20 kr. Megrendelhető: Markovits Ivánnál Pesten Lipót u. 34. sz.

KÖZGAZDASÁG.

A bécsi mezőgazdasági congressus.

A bécsi mezőgazdasági kongressus jan. 13-án tartá ülését Chlumetz elnöke alatt. Napirendre térs előtt több specialis indítvány tétetett, melyek az illető osztályakhoz lettek utasítva. Wich tudor azon indítványára, hogy a földmívelési miniszterium fektesse a mezőgazdasági főtanodát szélesebb alapra s igyekezzék azt a kor haladásához idomítani — a miniszter azt válaszolta: „A földmívelési miniszterium színtelenül odairágyozta figyelmét, hogy a mezőgazdaság fejlődését a tudomány észleleteivel és követelményeivel összhangba hozhassa, e a miniszter mindig szem előtt tartandja azt, hogy törekvéseinek végezje oly törvényjavaslatokat készíteni melyek ezen követelményeknek megfeleljenek. Mint sürgős indítvány elfogadtatt a marhasónak újból bőhozatala. Ezután a hatodik szakosztály javasatai terjesztettek elő. Kimondatott, hogy gazdasági mérnökök (Cultur Ingenieur) alkalmazásának s magánmérnököknek ily szakban való oltalmozását az állam segítse. A melioratók kérdésére vonatkozólag több rendbeli indítvány tétetett. Néhányan Lasale tanai szerint az államsegély elvét kívánták erre vonatkozólag érvényesíteni s gazdasági beruházásokra 20 millió frtból álló alap képzését javasolták. A gyűlés azonban Neuman indítványát fogadta el, mely szerint kimondatott, hogy az állam a mezőgazdasági javítások előmozdítására az e czélra alakítandó hitelegyleteknek engedélyezzen adókedvezményeket, sőt azok által hosszabb idő alatt törlesztendő előlegeket is adjon a gazdáknak. Egy más hasonértelmű javaslatot is magáévá tett a kongressus hogy az állam adjon a gazdasági egyesületeknek is előlegeket. A gazdasági mérnökök tanfolyamára vonatkozó indítvány, hasonlólag elfogadtatt, s kimondatott, hogy lehetőleg számos ösztöndíj tűzessék a bécsi tanoda ezen folyamát látogatni ifjak számára. A két művelési iskola felállításának elvét a kongressus szó nélkül elfogadta.

A harmadik ülésen az ötödik szakosztály előterjesztési alapján a következőket határozta: 1. A mezőgazdaság egészben véve társulati üzletnek nem alkalmas, de a gazdaság egyes ágait illetőleg az ily üzlet szép eredményt ígér. 2. A társulást a gazdasági termelés céljából az adó illeték és társulati törvények hiányainak megszüntetése által kell előmozdítani. 3. A társulatokat kicsiben kell kezdeni és ugy nagyra növesztetni. Az egésséges társulati mozgalom alapjául a solidaris jótállást kell elfogadni; ezért is felkérendő a földmívelési miniszterium, hogy hasson oda, miszerint ezen elv a társulati törvényben kötelezőleg emeltessék érvényre. De a társulati törvény alá helyezkedésre az egyes egyleteknek csak jogot kell adni, arra kötelezni azokat nem kell. 4. Gazdasági kaszinók alakulását mint a társulási intézmény hatályos előmozdításának eszközét mint a alapszabályok által erőlyesen czélul kell tűzni. 5. A társulati elvek népszerűvé tételére kiválólag a vándortanítók hivatnak. Azok alkalmazásánál tehát főleg azt kell nézni, avatottak e a társulási ügyekben, s nekik az elvek terjesztését feladtukká kell tenni. 6. Tekintve, hogy a társulatok nevezetes pénzeszközöket igényelnek, erről a gazdasági hitel kérdésénél lesz szó. 7. Végre sürgősen felszólítottak a kormány, hogy hasson oda, miszerint azon társulatok, melyeknek csak tagdíjakból van bevételük, mindennemű kereseti és jövedelmi adótól, valamint üzleti könyvekből betét, kamat és osztalék után fizetendő bélyegilletékektől mentesítve legyenek; azon

társulatok azonban, melyeknek nem tagdíjakból is nyereményük van, egyenes adóval és bélyegilletékek csak annyiban legyenek terhelve, a mennyiben nem tagdíjak után rájuk ily teher hárul. A gazdasági hitelre vonatkozólag a kongressus azon meggyőződésének adott kifejezést, hogy a jelen viisszás állapotokat törésben a pénzpiacz és a magas kamatláb okozza. — A személyi és ingóságokra adandó hitel érdekében ajánlja a kongressus, hogy lehetőleg az önségély és egyetemleges jótállás alapján hitel-egyletek létesítsenek, melyek egymással országos szövetségbe lépve a hitel szerzést egymásnak megkönnyítsék. Különösen a rajnamelléki Raiffeissen-féle kölcsönépítzárak alakítása ajánlatik, miután a jelzőlag biztosítás életbeléptetését a real hitel érdekében ajánlja a kongressus — A negyedik ülésben a VI-szakosztály javaslatai vétettek tárgyalás alá. Az elfogadott határozatok közül kiemeljük a következőket: A kongressus kíváncsnak mondja hogy a mezőgazdaságot illető összes törvények külön gyűjteményben kiadassanak. Aztán kimondja a gyűlés, hogy a kommassatióra vonatkozó törvényjavaslat a helyi viszonyokra való tekintettel mielőbb elkészíttessék. A marhavész kérdése is szóba jött; heves kifakadások történtek a kormánynak ez ügyben tanúsított hanyagsága felett. A miniszter kijelenté, hogy a vést csak az oroszországi szarvasmarha behozatalának eltiltásával lehetne meggátolni s e végből a határszálen vágó házak fognak felállítani s hogy a baromgyógyászatra nagyobb gond fordíttatni s elegendő barom-orvosok fognak alkalmaztatni.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten jan. 21. 10 ó. 30 p. d. e.

Érkezett jan. 21. 12 ó. — p. d. e.

Deákkör vasárnap esti értekezletén tárgyalta Lónyai tervét, melyeket hosszú beszédben részletezett. Szóltak Kerkápoly, Wahrmann, Deák Ferencz, maga Lónyai kijelenté, hogy ha a párt ellenzi indítványát, a képviselőházban nem terjeszti elő indítványát mint ilyen elvetetett. Részletes budget részletes tárgyalásakor esetleg figyelembe vétetnek. Tóth Vilmos néhány nap óta beteg s a képviselőházi vitában részt nem vehet. A képviselőház tegnap ülése igen érdekes volt; Gorove, Zsedényi nagy hatással szóltak. Az ellenzéi részéről Mórityz Pál beszélt.

A fővárosi rendőrségről szóló törvényjavaslatot a belügyminister elkészítve legközelebb a ministertanács elé juttatja.

Távirati tudósítás a bécsi tőzsdéről.

Jan. 20-án 5°. Metalliques 100 frt. 66.66. Kamat 67.30. Nemzeti kölcsön 100 frt. 71.50. 1860. Kölcsön 103.80. Bankrézvény 971. Hitelintézet részvények 332.— London 10 ft. st 108 50. Ezüst 106.75. Da kir. arany —. Napoleondur 866. Erőbírt kötvények: Magyarország 79.20. Temesi 77.50. Erdélyi 76.50. Horváthországi 77.—.

Felelős szerkesztő: Szász Béla.

Nyiltér. *)

Minden betegnek erő és egészség gyógy szer költség nélkül: Revalesciere Du Barry Londonból.

Egy betegség sem állhat ellent az izetes Revalesciere du Barrynak és a gyógyszer költség nélkül eltávolít minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mi-, rigy-, nyakharlya-, lélekzés-, hólyag-, s vesebetegségeket, gümőkört, asztmát, köhögést, emésztetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot, gyengeséget, aranyerőt, vízkört, lázt, szédülést, véráramlatokat, fülzúgást, rosszleletet és hányást, még a terhesség alatt is, diabéteszt, melákokt, elsoványodást, közsérvnyt, sápkört. Fízovat 73,000 tanúsítványból, oly esetekben, melyek a gyógyszernek ellenálltak.

Ecreainville, (Seine Inferieure) 1863. nov. 27. Harmin ehat év óta borzasztó szenvedem ástmalan (rovid lélekzet) és minden éjjel négy-ötör fel kellett kelnem, hogy meg ne fűlök. Minden gyógyszer siker nélkül maradt. Nyolcz nap óta eszem du Barry Revalesciere-jét és csodálatosan jól érzem magamat, zavartalan álom és szabad lélekzessel, melyet már évek óta nélkülözök. Az égnek és önnök legyen hála.

Báar (Niederrhein, France) 1861. jun. 4. A Revalesciere nálam csodálatosan hatott. Látszólag merült erőm viisszatért, és új életet érzek, mint ifjgomban. Értvágyom, melyet több év óta elvesztettem, viisszatért és a terhes agnyomás, mely 40 éven át kínozott, felhagyott. Újjászűletve érzem magamat.

58,782 sz. bizonyítvány. Soká szenvedtem étvágytalanságban és névánti hányásban. Az ön jeles Revalesciere-je megszüntette a hányást és étvágyamat helyreállította. Meggyőződésem az ön Revalesciere-jének jelességéről indit arra, hogy azt más szenvedőnek ajánljam.

62,914. sz. bizonyítvány. Weskan, 1868. sept. 14. Minthogy éveken át idült aranyeres bajaim, májbetegségem és eldugulásom ellen hiába alkalmaztam minden orvos segélyt, kétségbeesésben az ön Revalesciere-jéhez folyamodtam. Nem adhatok eléggé hálát a jó Istennek és önnök ez drékes természetadományért, mely rám kiszámíthatlan jótét volt.

Steinmann Ferencz. Táplálóból levén mint a hus, a Revalesciere felöltöttek a gyermekeknek 50-szeres árát megtakaríttatja gyógyszerükben. Bádószelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4.50, 5 fontos 10 frt, 12 frs 20 frt, 24 frs 36 frt, Revalesciere chokoláté por- és tábla alakban 12 csészerre 1.50 Revalesciere-lepények, szelenczékben 2 f. 50 kr és 4 f. 50 kr. 24 csészerre 2.50, 48 csészerre 4.50, porban 120 csészerre 10 frt, 288 csészerre 20 frt, 576 csészerre 36 frt — Kapható: Barry du Barry és társánál Bécs, Walfischgasse 8 sz. Kolozsvárt: Binder gyógyszerész. Pesten: Török, Prágában: Fürst J., Brünnen: Edler E., Dobreczenben: Mihálovics István gyógyszerész, Duna-Földvár: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Kátsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhely: Fogarasi Dömötörnél Pozsonyban: Pástor Felixnél, Székes-Fehérvárott: Dittala Györgynél, Vághyelyen: Conleiger Ignácznál, Varsóban: dr. Halter A.-nál, Agramban: Irgalmasok gyórzertárában, azonkívül a bécsi ház postai utalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

*) E rovat alatt közöltékért csupa a sajátbátóság irá-nyában való felelősséget Szász Béla.

Nem hivatalos.

(33) (1-3) (34) (1-3)

K. monostortutczában 81 sz. alatt.
M. J. P. Kolozsvárt,
Ajánlja a n. érd. közönségnek
báti **Camellias francia bok-**
rétákat és cotillonokat
u. m. legfinomabb eleven virágait,
jacintus sat. jutányos áron.

Eladó 15 darab
kajántólvölgyi téglaágyári részvény.
A venni szándékozók értekezhetnek
Bethlenben
gr. Bethlen Bélával.

(32) (1-3)

Valódi **PÁRISI**
STUTTGARTI
harmonikumok

Párisi Pianinok
Kaphatók

TRISKA FERENCZ
(a kolozsvári zene-conservatorium hangszerszállítója)
zongora- és hangszer-tárában
KOLOZSVÁRT.

ZONGORA
javítási
műhely.

Mindenféle
HEGEDÜK
és **citerák.**
sat. sat.
húrok és
egy-
hangszerelemek.

Kivánatra részletes árjegyzékkel is szolgál.

Legujabban megjelentek
s Stein János erdélyi muzeum-egyleti könyvtárusnál
kaphatók:

A vallás és bölcsészet történelme Németországban.
1834. Heinétől. Fordította Steinbach József.
Ára 1 ft 20 kr.

KRISZTINA.
Regény. Irta Nagyváthy Kálmán. 2 kötet. Ára 3 ft.

Önmaga ellen.
Regény. Két kötetben. Irta Prém József. Ára 2 ft.

Keletázsiai utazás.
Irta Bernáth Géza. Ára 1 ft 50 kr.

Nyálvünk hangolvasásáról.
Irta Vadnai Rudolf.
I. Az önhangzók olvasása. Ára 1 ft 50 kr.

BOROK ÁRAI
Karvázy Gyula fűszer- és csemege
üzletében:

	frt	kr.
Asztali bor kupás cylin-	1 kupa	48
derben	1 kupa	60
Grinzingi bor kupás üveg	1 üveg	30
Grinzingi bor 1/2 kupás	1 üveg	60
Budai vörös bor 1/2 kupás	1 üveg	32
Budai vörös bor 1/4 kupás	1 üveg	70
Egri vörös bor 1/2 kupás	1 üveg	37
Egri vörös bor 1/4 kupás	1 üveg	60
Bakator bor 1/2 kupás	1 üveg	32
Bakator bor 1/4 kupás	1 üveg	70
Neszmélyi bor 1/2 kupás	1 üveg	37
Neszmélyi bor 1/4 kupás	1 üveg	80
Rizling 1/2 kupás üvegben	1 üveg	40
" 1/4 kupás üvegben	1 üveg	
Francia pezsgő Röderer	1 üveg	50
& comp. Rheims	1 üveg	4
Francia pezsgő Giber &	1 üveg	75
comp. Rheims	1 üveg	40
Francia pezsgő Vix Bara	1 üveg	20
Magyar pezsgő	1 üveg	
Muscat Lunel	1 üveg	25
Scherry, Madeira, Op-	1 üveg	
porto, Malaga	1 üveg	

Márciusi sör üvegeztől 40 krajczár.

Kupás és 1/2 kupás üvegek 10 kr. és a fertályos üve-
gek 7 krba számíttatnak és ugyanez árakban
visszavétnak. (352) (55—*)

Tanterv a népiskolák számára.
Kiadja a kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók egylete. Ára 25 kr.

Magyarosan.
„A magyarnyelv sajátosságairól”
irt jegyzetekhez.
Irta Gyergyai Ferencz.
Ára fizetve 1 ft 40 kr.

A „Reform” e műről ekkép ítélt: „Gyergyai Ferencz ur, egy tudományos képzett erdélyi nyelvész, ki néhány évvel ezelőtt, „A magyarnyelv sajátosságairól” nevű műve által kezdett fölteni. — Jelen munkája már jóval terjedelmesebb, s alig jöhetett jobbkor, mint épen most. Nyelvünknek honi „főzomoktól” és idegen csempészeteiktől való megtisztítása képezi most jóakaró nyelvészeink egyik főfeladatát, s e feladat nem csak szép, de nehéz is. — Nehéz, mert az akadémia nagy szótára óriási mérvben terjeszti és táplálja a hitet, hogy minden magyar ember született és minden hőbortos jóakarát már nyelvudomány.”

Különben a mozgalom a nyelvtörítés ellen már nagy hullámokat hajt. A „Nyelvőr” megteszi kötelességét s az irtani való hibák nagy tárházává lett. — Gyergyai ur jelen munkájával lehető nagy törtéle-át, s mindenütt alaposított, s a mi itt nem csekély dolog, **kész segélyt** iparkodik nyújtani. — Nem gondolom, ugyemend előszavában, hogy készsáta irta valaki nem-magyaroson, sőt azt hiszem mindenki irtó azt szeretné, hogy kitűnő magyarságot irtjon, **hanem az a baj, hogy nem figyelmeztették rá, mi magyaros, mi nem, és így megcsókta a nem magyaros kifejezéseket, nem veszi észre a magyartalanúságot, sőt épen helyesnek véli.** — sat. sat. Végül csak azt kívánok, ha a „Magyarosan” mentül nagyobb elterjedést nyerjen, s így mentül nagyobb hatása sen fog elmaradni.

ERDÉLYI NAGYOBB
Képes Naptár
1873-ik közönséges évre
a m. miniszterium, királyhágón inneni m. k. bányá- jószág- és pénzügyi hatóságok, megyei közigazgatási hivatalok, az ujon szervezett törvényszékek, a királyhágón innen lakó ügyvédek, orvosok teljes tisztí czim- és névtárával s kolozsvári kalauzzal ellátva.
ÖTÖDIK ÉVFOLYAM.
Ára 50 kr. o. é.

KÖZHASZNÚ
Erdélyi Képes Naptár
1873-dik közönséges évre.
Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.
Sok képpel, tanulságos és mulattató olvasmányokkal.
Ára 26 kr.

Irodai fali naptár 1873. évre.
Rom. katolikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, s a királyhágón inneni rész törvényszékei táblázatos kimutatásával.
Különös tekintettel hivatali használatra.
Ára 30 kr. Postán küldve 35 kr.

(320) (9-12)

Van-e
olcsóbb valami?

1 ft. 50 kr. egy valódi sveiczi bronz-óra-láncz-mellett.
50 kr. egy párisi rugany zsebróka finom órá-láncz-mellett.
65 kr. egy jász zsebróka-láncz, medallion, etui és kulcsal.
2 ft. 60 kr. egy pompás újszást zsebróka-láncz, medallion, etui és kulcsal.
1 ft. 50 kr. egy sviczi modern porcelán enni-óra szep tájakkal és virágokkal emaillozva, igen elegáns s megis olcsó házias szegény és gazdának. Egy évi jótállással.
9 frtért. egy valódi angol ezüst chronometer órá-láncz, medallion, etui és kulcsal és 5 év biztosítással s egy külön tartalek órálveggel.
12 ft. árs egy alkalmas, jó valódi remontoir órá-láncz, medallion, etui és kulcsal.
15 frtért. modern katonáorák kaphatók, könnyű gans és izlőteljesek, s a mi földolig igen pontos és kifogástalan járása s tájázszerelekei, orvosi, ly órához mindenki egy utazott modern mihi ezüst-láncz-lap, órá-láncz, etui, medallion és 5 évi jótállással.
Csak 12 ft. egy ezüst hengeróra valódi arany-tályúveggel, láncz, medallion talmi aranyból, biztosítással s egy külön tartalek órálveggel.
Csak 15 vagy 20 ft. egy valódi angol hengeróra, savonette és kettős fedéllel, s a legfinomabb mértéssel, egy valódi talmiarany-láncz, jótállás mellett.
Csak 13 ft. egy valódi angol ezüst- és arany-láncz, medallion talmiaranyból, jótállás mellett.
Csak 14 ft. ugyanez sokkal finomabb egy-keleti kalauzzal.
Csak 16 vagy 17 ft. egy valódi angol hengeróra, savonette és kettős fedéllel, s a legfinomabb mértéssel, egy valódi talmiarany-láncz, jótállás mellett.
Csak 13 ft. egy valódi angol talmiarany órá-láncz, medallion, etui és kulcsal.
Csak 13 ft. egy talmiarany órá-kettős fedéllel, savonette, rugó, kristályüveg, nikkel szerkezet, valódi talmiarany-láncz, börtüti és biztosító levéllel.
Csak 14 vagy 17 ft. egy egész ki-tisztá ezüst megaranyozva talmiarany nyul-láncz, börtüti és jótállási levél mellett.
Csak 18 ft. egy valódi angol finom arany-órá-láncz, medallion, börtüti és jótállási levéllel.
Csak 18 vagy 20 ft. a legfinomabb angol hengeróra 15 rubinon, a legfinomabb talmiarany-láncz, medallion, börtüti és jótállási levéllel.
Csak 20 ft. egy ezüst remontoiróra, kulcs-láncz és medallionnal.
Csak 23, 25, 27 ft. arany hólgy-óra, láncz, medallion, biztosítással, fellebb 45-65 forintig gyémánt kö-vekkal.
Vegetabilis idő-óra, mely minden idő válto-zást 12 órával előbb megmutat, egy darab feketeerdői fali-óra alakban késztette inge és súllyal 60 kr. — Botóra 2, 3, 4, 5, 6, 10 ft.
Pompás zenegepezetek, éghang melódonok és mandolium el tremo legújabb darabokat játszanak Strauss, Ziger, Offenbach, Rossini és Meyerbeertől stb. Egy 4 dallamú gepezet ára 8 ft 50, 6 dallamú 18 ft.
Zenélő fénykép albumok, 8.
10, 12-15 ft. Zenélő dohánytartók 7 ft.
13 ft. Zenélő varró készletek 1 ft. s még száz-féle zenélő darabok. Árjegyzék ingyen.
20 kr. egy pontosan mutató zseb napóra compass-kalauzzal.
10 kr. egy generalis órákulcs, mely minden órá-hoz talál.
8 ft 50 kr. egy pompás melódon éghangú zenélő gepezet, mely 7 darabot játszik.
Fennebbi órágyártmányok írásbeli jótállás mellett csak.
RIX ANTALNAI
(Bécs, Praterutca.)
ahová minden írásbeli megrendelés intézendő.

Theoreticus
(elméleti) művek.

Zongora iskolák s gyakor-latok, tanulmányok fokozatosan haladók számára.
Concertek, ábrándok, vari-ációk, rondók, sonáták, sat. zongorára két és négy kézre
Operák, teljes kivonatban s potpourrikkban, transcrip-tiókban (átíratokban)
Nyitányok (Ouverture)
Indulók, keringők, polkák, polka mazurkák, mazurkák, csárdások, négyesek.
Különböző hangjegyek zongorára balkezre, bat k-re, 2 zongorára, 4 kézre s kísérettel.
Duettek, zongora, hegedű, viola, gordonka (violinella) klarinét, oboe, fagott, guitarre, harmonium kísérettel.
Nyitányok kísérettel, triók, quartettek, quintettek, sextettek. Különbféle táncz s népdal gyűjtemények sat.
Concert darabok, zenekar vagy quartett kísérettel.
Iskolák, tanulmányok, gyakorlatok, solok, duettek, triók, quartettek, quintettek, sextettek s concertek háromumra, hárfára, guitarra, sat.

Partitúrák.
Opera szöveg könyvek.
Szépészeti, kritikai felvágósító dolgozatok, vitairatok.
Szépirodalmi művek.
Egyetemi Könyvtár
Zenészeti ismeretek tára s szótárak.

Bel- s külföldi
HANGJEGY-ÁRUSOKKALI
összeköttetéseimmél fogva bármintemű **HANGJEGY** eredeti bolti áron nálam kapható s megrendelhető.

Stein János
HANGJEGYTÁRA
Kolozsvárt
középutca 456 szám.

HANGJEGY-JEGYZÉKEK
ingyen szolgáltatnak ki.
Helybeli s vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesítetnek.
THEORETICUS (elméleti) MUNKÁK
Erdélyi hangjegytárak.
Bel- s külföldi hangjegytárak.
Erdélyi hangjegytárak.
PETERS EDITIOA.
HANGJEGY-JEGYZÉKEK
ingyen szolgáltatnak ki.
Helybeli s vidéki megrendelések azonnal és a legpontosabban teljesítetnek.
THEORETICUS (elméleti) MUNKÁK
Erdélyi hangjegytárak.
Bel- s külföldi hangjegytárak.
Erdélyi hangjegytárak.

Hangjegy raktár.
Iskolák, gyakorlatok, tanulmányok hegedűre, bőgőre, gordonkára, fuvolára, klarinétára. sat. sat.
Mindenemű fuvó- s búros hangszere igen nagy választékú hangjegyek.
Ének-iskolák, gyakorlatok, népdalok.
Népdalok s egyéb dalok, áriák operákból két, három négy hangra.
Népdalok s opera áriák egy, vagy több hangra zongora, guitarre, hárfá sat. kísérettel.
Énekek férfi- s női karra, magyar s német nyelven.
Templomi s hangversenyi énekek, vegyes karokra.
Népdal gyűjtemények egyes hangokra s quartettek.
Teljes opera szövegek egy mint több hangra, s karok részére.
Híres művészek arcképei, különféle nagyságban megrendelhetők.